

پیگیری
حادثه

گزارش میدانی «هم‌میهن» از بندرعباس، یک روز پس از انفجار اسکله شهید رجایی

گم‌شده در آتش

خانواده مفقودی‌های حادثه انفجار بندر شهید رجایی هنوز نشانی از آنها پیدا نکرده‌اند

عکس‌ها: راضیه پودات / ایستنا

میان ازدحام مجروحان، به «هم‌میهن» آخرین وضعیت مصدومان بستری‌شده در بیمارستان را می‌گوید و توضیح می‌دهد که تعداد مصدومان بستری‌شده نسبت به شبیه‌شب افزایش نداشته است: «حدود ۲۵۰ نفر تریاژ شده و ۱۵۰ نفر هم بستری شدند. سه نفر از بیماران با شرایط وخیم‌تر هم در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شده‌اند. بیشترین آسیب هم مربوط به ضربه به سر، سوختگی و جراحات ناشی از خرده‌شیشه و آسیب به چشم است.» یکی از پرستاران این بیمارستان هم می‌گوید که تا ساعت هفت عصر روز شنبه، ۲۵۱ نفر به بیمارستان منتقل شده بودند و ۱۵ نفر هم آخر شب از بیمارستان صاحب‌الزمان منتقل شدند و شرایط ویژه‌تری داشتند. «کشته‌ها را خیلی جمع نکردند که بیاورند. آماری هم از سوخته‌ها ندارند و فقط مصدومان و سوختگی‌ها را آورده بودند. خیلی از بیماران سوختگی به دستگاه وصلند و بعضی از بیمارانی که صورت‌هاشان سوخته، در نوبت جراحی‌اند.»

بعد از حادثه انفجار در اسکله بندر شهید رجایی ۱۲۰۵ مصدوم، پذیرش شدند که از این تعداد ۹۷۲ نفر به‌صورت سرپایی یا بستری محدود درمان و ترخیص شدند. از این آمار شش‌نفر به خارج از استان اعزام شده‌اند و چهارنفر پس از اعزام به‌دلیل شدت جراحات فوت کرده‌اند. مهرداد صیادی‌نیا، جراح عمومی بیمارستان محمدی می‌گوید، در میان بیماران دچار سوختگی، یک مورد سوختگی شدید و یک مورد فوتی منتقل شده به بیمارستان ثبت شده و به‌دلیل نیاز، بعضی بیماران به شیراز ارجاع شده‌اند: «سوختگی‌های بالای ۵۰ درصد احتمال مرگ‌ومیر بالایی دارند و باید در مراکز خاصی بستری شوند که اینجا نداریم. از این بیمارستان به شیراز هم ارجاع شده است. ما بیمار در سنین پایین نداشتیم و بیشتر آنها هم مرد بودند. دیروز با وجود تعداد بالای بیمار، تجهیزات کم نداشتیم؛ آن هم در شرایطی که خدمات رساندن به ۱۵۰ بیمار در عرض دو ساعت حتی در مجهزترین بیمارستان‌ها هم کار سختی است و در مجموع خدمات‌رسانی بسیار خوب بود. فکر می‌کنم آنهایی که در مرکز حادثه بودند، آنقدر دوام نیاوردند که به بیمارستان ما منتقل شوند و بیشتر کسانی که به بیمارستان ارجاع داده شدند، در حاشیه حادثه بودند.»

بیمارستان‌ها هنوز در حالت آماده‌باش هستند اما دیگر مصدوم تازه‌ای منتقل نمی‌شود. غیر از بیمارستان محمدی، مصدومان در بیمارستان‌های خلیج فارس، سیدالشهدا و خاتم‌الانبیا در خود بندرعباس بستری شده بودند و حراست دانشگاه علوم پزشکی هرمرگان

وجود ندارد و به خانواده مفقودی‌ها توصیه می‌کند که به بیمارستان‌های دیگر سر بزنند. مردی پشت پنجره پذیرش ایستاده و نشانی از دوزن می‌گیرد؛ خواهر خودش و همسر یکی از دوستانش که از دیروز گم شده بودند و بعد از ۲۴ ساعت بالاخره توانست نام آنها را در فهرست بیمارستان شهید محمدی پیدا کند، اما دوستان یک ترخیص‌کار جوان گم‌شده در انفجار بندر، نتوانستند ردی از او پیدا کنند. آخرین نقطه همان بیمارستان شهید محمدی است، اما قرار بود بی‌خبری ادامه پیدا کند. آنها در پزشکی قانونی پیکرهایی سوخته دیده بودند که کسی آنها را نمی‌شناخت: «خبری از او نداریم و در اسکله هم کسی را راه نمی‌دهند. سه، چهار نفر از دوستان‌مان را بعد از انفجار در بیمارستان‌ها پیدا کردیم اما هنوز خبری از یکی از آنها نداریم. به سردخانه هم سرزدیم، دیگر منتظر پیدا کردن یک نشان ساده‌ایم؛ زنجیر و انگشتری که بتوان او را شناسایی کرد.»

شبیه‌شب فرمانده انتظامی هرمرگان و رئیس پلیس استان هرمرگان در ارائه گزارشی به وزیر کشور اعلام کرد که شش نفر در انفجار بندر شهید رجایی مفقود شده‌اند. دیروز قاطمه جراره، نماینده بندرعباس هم گفت که نگرانی‌هایی از مفقودشدن تعدادی از عزیزان‌مان به گوش می‌رسد و بررسی‌ها در حال انجام است تا سریع‌تر نگرانی خانواده‌های‌شان برطرف شود. آنچه از نزدیک در این شهر جریان دارد اما نشان دیگری است. در اطراف اسکله و بیمارستان‌ها، گروه گروه دوست، آشنا و همکار به‌دنبال یک نشان از دوست و خانواده‌ای می‌گردند و این یعنی احتمالاً تعداد مفقودی‌ها بیشتر از شش نفر است.

▼ ۱۹۴ نفر در بیمارستان‌ها ماندند

وضعیت بیماران بستری‌شده پایدار شده است و خبری از ازدحام روز گذشته نیست. محمد آشوری، استاندار هرمرگان اعلام کرده در انفجار، بیش از هزارنفر مجروح شدند که ۱۹۴ نفر تاکنون در بیمارستان‌ها بستری‌اند و بقیه پس از مداوا مرخص شده‌اند. یکی از مجروحان روز شنبه، راننده تریلی بود که از لحظه انفجار خاطره زیادی برایش باقی نمانده است و حالا باید ترخیص شود. موج انفجار او و دوستانش را بیهوش کرده بود: «با محل حادثه ۵۰ متر فاصله داشتیم، خدا جانی دوباره به من داده است. داشتیم در همان محوطه انفجار بار خالی می‌کردیم، وقتی اسکله منفجر شد، سنگ و آهن بود که از آسمان می‌ریخت و بعد هم من و دوستانم بیهوش شدیم. یک‌سری هم توانستند فرار کنند.»

سعید کاشانی، رئیس بیمارستان شهید محمدی در

«اسماعیل» جوان و تازه‌اماد که در همان محوطه سینیای بندر شهید رجایی کار می‌کرد، مفقود شده بود، او که تازه چندماه از ازدواجش می‌گذشت. یکی از اعضای خانواده‌اش می‌گوید همه بیمارستان‌ها، پزشکی قانونی و آرامستان شهر را گشته‌اند اما خبری نیست، اسماعیل هیچ‌کجا نبود: «به خانواده‌ها گفته شده شاید برای شناسایی نیاز به آزمایش دی.ان.ای باشد و منتظریم به ما خبر دهند»

سارا سبزی

خبرنگار آزمایش هم‌میهن

ظهر یکشنبه بعد از انفجار، آسمان بندرعباس کم‌کم از زیر سایه آن غبار ناشناس بیرون می‌آید. گوش شهر از صدای پرواز هواپیماها و هلیکوپترها پر شده، رد «انفجار» در حافظه شهر باقی مانده و بندر هنوز از بهت روز حادثه بیرون نیامده است. بیش از هزارنفر مجروح شده‌اند، ۴۰ نفر کشته شده‌اند و ۱۹۴ نفر هنوز در بیمارستان‌ها بستری‌اند و اینها همه، هنوز آمار نهایی و قطعی نیست. با توجه به شدت انفجار و شرایط اسکله بعد از این حادثه، نمی‌توان آماری قطعی از تعداد کشته‌ها و مفقودین اعلام کرد. غیر از خود کارمندان و پرسنل بندر، رهگذران و مسافرانی دیگر هم هستند که آمار درستی از آنها وجود ندارد.

تا ۲۴ ساعت بعد از انفجار اسکله شهید رجایی، به تعداد کشته‌ها اضافه می‌شود و خانواده‌ها و دوستان کارکنان مفقودشده اسکله، در بیمارستان‌ها، پزشکی قانونی و آرامستان شهر به دنبال نشانی از آنها می‌گردند، مسئولان دولتی در شهر رفت‌وآمد می‌کنند، آتش‌نشان‌ها روی اسکله انفجارهای کوچک و شعله‌های زبانه‌گرفته باقی‌مانده را مهار می‌کنند و شایعه در شهر راهش را ادامه می‌دهد.

گرما و رطوبت هوای بندرعباس به‌هم‌پیچیده و از ابرهای سیاه دیروز خبری نیست. دود آتش دیگر مثل دیروز دیده نمی‌شود و هنوز نشانی از تسلیت روی دیوارهای شهر بالا نرفته است. صبح هشتم اردیبهشت‌ماه، روی دیوار اورژانس بیمارستان شهید محمدی و سیدالشهدای بندرعباس، اسامی مصدومان بستری‌شده حادثه انفجار اسکله شهید رجایی چسبانده شده: ۲۵۳ نام در فهرست بیمارستان شهید محمدی و ۱۷۸ نام روی در شیشه‌ای اورژانس بیمارستان سیدالشهدا. هر دو بیمارستان خلوت شده‌اند، بیمارها در بخش‌های مراقبت ویژه، جراحی و عمومی بستری‌اند و آمارهای ارجاع تقریباً از شب قبل ثابت مانده است، اما هنوز خبری از مفقودی‌های حادثه نیست. تا یک‌روز بعد از انفجار دیگر در این دو بیمارستان هیچ بیمار بی‌نام‌ونشانی باقی نمانده و خانواده‌هایی که به‌دنبال عزیز مفقودشان می‌گردند از همه‌جا ناامید برمی‌گردند. پذیرش بیمارستان شهید محمدی تا روز بعد از انفجار هم با نام‌هایی روبه‌رو می‌شود که در فهرست‌اش

۲۱۰۰ تصادف روزانه در تهران

سیدجعفر تشکری‌هاشمی، رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران، دیروز در تذکر پیش از دستور خود به آمار بالای تصادفات و کشته‌های ناشی از حوادث رانندگی در پایتخت بر ضرورت اجرای برنامه‌های بلندمدت، توسعه حمل‌ونقل عمومی و ثبات مدیریتی برای کاهش سوانح تأکید کرده است. به گزارش ایرنا، تشکری‌هاشمی می‌گوید: «متأسفانه در کشور ما به‌ازای هر ۱۰۰ هزارنفر، سالانه ۲۲ نفر در تصادفات کشته می‌شوند و ایران در میان ۱۸۳ کشور، رتبه ۷۲ را در میزان کشته‌شدگان دارد. این آمار نگران‌کننده نشان می‌دهد که باید اقدامات اساسی برای بهبود ایمنی انجام شود، به‌طور متوسط روزانه ۲۱۰۰ تصادف در تهران رخ می‌دهد و روزانه دو نفر در این شهر جان خود را بر اثر تصادف از دست می‌دهند. این آمار هشداردهنده است و نباید به سادگی از کنار آن عبور کرد. وضعیت تردد موتورسیکلت‌ها در شهر به مرحله بحرانی رسیده و شهروندان دیگر احساس آرامش در عبور و مرور ندارند.»

فقدان جدی روانشناس در سیستان و بلوچستان

علی فتحی‌آشتیانی، رئیس سازمان نظام روانشناسی می‌گوید: «در استان تهران به‌ازای هر هزارنفر تقریباً یک روانشناس وجود دارد اما در بعضی استان‌ها مانند سیستان و بلوچستان، هرمرگان و کهگیلویه و بویراحمد، این نسبت به‌شدت کاهش می‌یابد. به‌عنوان مثال، در سیستان و بلوچستان به‌ازای هر ۲۰ هزارنفر، تنها یک روانشناس وجود دارد که نشان‌دهنده کمبود بسیار جدی روانشناسان در این استان‌هاست. بنابراین لازم است که فرصت‌هایی برای این عزیزان فراهم شود تا از خدمات روانشناختی بهتری بهره‌مند شوند.» به گزارش ایلنا، او می‌گوید: «همچنین اعتقاد بر این است که خدمات روانشناختی فقط مختص افرادی که با مشکلات روانشناختی روبه‌رو هستند، نیست، بلکه تمام ۸۵ میلیون نفر جمعیت کشور، مخاطبان روانشناسی‌اند. به‌عنوان مثال، از زمانی که فرد تصمیم می‌گیرد برای ازدواج، مشاوره پیش از ازدواج بگیرد، این نشان‌دهنده نیاز به خدمات روانشناختی است، حتی اگر هیچ مشکل روانشناختی نداشته باشد.»

حادثه انفجار از دید پدافند غیرعامل

مهدی زارع، استاد دانشگاه درباره حادثه بندر شهید رجایی در خبرآنلاین نوشته که تحقیقات قضایی برای تعیین علت (تصادف، خرابکاری یا حمله) به‌دستور رئیس قوه قضائیه آغاز شده است و از سوی دیگر حمایت روانی و مشاوره تروما برای بازماندگان و امدادگران، سپس تعمیر زیرساخت‌ها و پاکسازی آوار و بازسازی زیرساخت‌های حیاتی آغاز می‌شود: «در ششم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴ انفجار فاجعه‌باری در بندر شهید رجایی در کنار بندرعباس رخ داد که منجر به تلفات و خسارات قابل‌توجهی شد. چالش‌های بالقوه در این زمان از نگاه مدیریت بحران و پدافند غیرعامل برای بندرعباس -یک شهر بندری راهبردی - مطرح است. اگر انفجار باعث اختلال در لجستیک شود، همچنین در صورت تهدیدات سایبری و اطلاعات نادرست احتمال سوءاستفاده از هرچومرچ توسط بازیگران مخرب وجود خواهد داشت. سرعت عمل در بازسازی بهتر BUILD-BACK-BETTER در تقویت تاب‌آوری این بندر راهبردی کشور، بسیار مهم است.»